

82

Jaarverslag 1993

A

222940

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute

B.M.M.

28 MAART 1994

MEETDIENST OOSTENDE

Alle in dit verslag vermelde documenten zijn beschikbaar op aanvraag bij het
sekretariaat van de ad hoc Technische Kommissie Noordzee

Mia Devolder

Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM),

Gulledelle 100, 1200 BRUSSEL

tel. 02/773.21.37 - fax. 02/770.69.72

INHOUDSTABEL

1. Inleiding	3
2. Internationale achtergrond	5
2.1. Verdrag van Parijs (PARCOM)	5
2.2. Noordzeekonferenties (NSC)	7
3. Algemene werking en activiteiten van de ad hoc Technische Kommissie Noordzee (MNZ)	11
4. Verdrag van Parijs	15
4.1. PARCOM Beslissingen en Aanbevelingen 1993	15
4.2. Belgische bijdrage aan PARCOM 1993	16
5. Noordzeekonferenties	19
5.1. Stofdossiers	19
5.2. Nutriënten	23
6. Intermediate Ministerial Meeting (IMM)	27
7. Besluit	29

Bijlage 1 : Lijst van tussen 1989 en 1993 aanvaarde PARCOM-Beslissingen en Aanbevelingen	31
Bijlage 2 : Organigram van MNZ en de Task Teams (TTs)	35
Bijlage 3 : Adressenlijst van de voorzitters	37
Bijlage 4 : Lijst van in 1993 verspreide documenten	39
Bijlage 5 : Lijst van figuren en tabellen	47
Bijlage 6 : Lijst van afkortingen	49

1. INLEIDING

Op 12 november 1990 werd door de Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu (ICL) de ad hoc Technische Kommissie Noordzee (MNZ) opgericht. Hiermee ontstond een structuur waarbinnen grondig overleg plaatsvindt tussen de Federale en de Gewestelijke overheden inzake de voorbereiding en de implementatie van de akties in het kader van de internationale fora die betrokken zijn bij de bescherming van het mariene milieu (m.b. het Verdrag van Parijs ter voorkoming van de verontreiniging van de zee vanaf het land - PARCOM - en de Internationale Konferenties ter bescherming van de Noordzee - NSC).

Binnen MNZ worden voor de besproken onderwerpen de Federale en de Gewestelijke gegevens uitgewisseld teneinde over een duidelijke stand van zaken te beschikken. Op basis van deze informatie bereidt MNZ alle standpunten voor die de Belgische delegatie moet innemen op deze internationale vergaderingen en legt ze voor op de Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu (ICL) ter goedkeuring door de Ministers.

Deze informatie wordt ook gebruikt voor het opstellen van verschillende Belgische documenten die voorgelegd worden op de internationale vergaderingen.

2. INTERNATIONALE ACHTERGROND

2.1. Verdrag van Parijs

2.1.1. Definitie

Het Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf het land werd geopend voor ondertekening te Parijs op 4 juni 1974 en op die dag door België ondertekend. Naast België zijn nog 12 andere oeverstaten van de Noordoost-Atlantische Oceaan en de EG lid van het Verdrag dat in werking trad op 6 mei 1978. Het werd door België geratificeerd bij Wet van 7 september 1983 (B.S. 20.03.84) en trad voor ons land in werking op 11.02.84.

Op 1 september 1989 trad een geamendeerd Verdrag in werking dat het bevoegdheidsdomein van het Verdrag uitbreidde tot de verontreiniging die via de atmosfeer de zee bereikt en door België werd geratificeerd bij Wet van 20 april 1989 (B.S. 23.12.89).

Bij dit Verdrag werd de Kommissie van Parijs (PARCOM) opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van ieder van de Verdragsluitende Partijen.

België verbond zich hiermee tot het nemen van alle mogelijke maatregelen ter voorkoming van het door de mens in het mariene milieu (met inbegrip van de estuaria) brengen van schadelijke stoffen of energie via rivieren, pijpleidingen, directe lozingen en offshore platformen en via de atmosfeer.

2.1.2. Programma's en Maatregelen

Voor de uitbanning of de beperking van de verontreiniging vanaf het land moeten de Verdragsluitende Partijen, gezamenlijk of afzonderlijk, programma's en maatregelen opstellen.

In de praktijk nemen die 'Programma's en Maatregelen' de vorm aan van 'Beslissingen' die beschouwd worden als bindend en 'Aanbevelingen' die niet-bindend zijn maar die bij de ontwikkeling van het mariene milieubeleid moeten toegepast worden. In Bijlage 1 is een lijst opgenomen van de tijdens de laatste vijf jaren (1989-1993) door PARCOM aanvaarde Beslissingen en Aanbevelingen.

2.1.3. Toekomstige structuur en actieplan

Op 22 september 1992 keurde te Parijs een internationale ministeriële konferentie van 15 Europese landen en de EG het nieuwe Verdrag over de bescherming van het mariene milieu van de Noordoost-Atlantische Oceaan samen met een Slotverklaring en het Actieplan voor de Oslo en Parijs Kommissies goed.

♦ *Het nieuwe Verdrag*

Dit Verdrag actualiseert en vervangt de bestaande Verdragen van Parijs en Oslo¹ en treedt in werking na ratificatie door alle landen.

De belangrijkste vernieuwingen in dit Verdrag zijn als volgt samen te vatten :

- * waar de oorspronkelijke Verdragen eerder bedoeld waren om verontreiniging te controleren en te reduceren, is er nu een duidelijke aksentverschuiving naar **preventie en eliminatie**;
- * een aantal belangrijke concepten die nu algemeen aanvaard zijn zoals de toepassing van het **Voorzorgsprincipe**, **Best Beschikbare Technieken (BAT)**, **Beste Milieuveilige Handelswijze (BEP)** en **Schone Technologie** werden als basisprincipe opgenomen;
- * het **toepassingsgebied** werd verruimd, zowel geografisch (nu stroomopwaarts de waterlopen tot aan de zoetwatergrens) als inhoudelijk. Hierdoor wordt nu ook de mogelijkheid geboden om naast de traditionele verontreinigende activiteiten zoals lozingen en stortingen, in de toekomst ook andere activiteiten die verontreinigingen zouden kunnen veroorzaken, zoals zand- en grindontginning, visserij, ..., te regelen;
- * tenslotte wordt er in de tekst klaar en duidelijk gesteld dat **Beslissingen** genomen door de Kommissie **wettelijk bindend** zijn.

In België is de procedure van ratificatie opgestart.

♦ *Slotverklaring*

De Slotverklaring bepaalt de prioriteiten en de doelstellingen voor de toekomst en heeft als algemeen principe dat lozingen en emissies van verbindingen die toxisch, persistent en bioakkumuleerbaar zijn, meer specifiek organohalogenen, tegen het jaar 2000 moeten gereduceerd zijn tot niveaus die onschadelijk zijn voor de mens of het milieu, met als doel deze lozingen en emissies eventueel uit te bannen. Er worden ook maatregelen geëist om de lozingen en de emissies van nutriënten en olie te reduceren en om de verontreiniging door het dumpen van afval in zee uit te bannen.

¹ Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van de zee tengevolge van het storten vanaf schepen en luchtvaartuigen, opgemaakt te Oslo op 15 februari 1972 (geratificeerd door België bij Wet op 8 februari 1978 (B.S. 4.05.78) en gewijzigd bij Protocol op 2.03.83 (Wet van 19.05.83, B.S. 16.06.83 en Wet van 20.04.89, B.S. 23.12.89) en bij Protocol op 5.12.89.

♦ *Aktieplan*

Het Aktieplan voor de Oslo en Parijs Kommissies geeft een overzicht van de maatregelen die moeten leiden tot het bereiken van de doelstellingen van de Slotverklaring. Dit Aktieplan wordt jaarlijks herwerkt en geaktualiseerd door de Kommissies.

Het Aktieplan beschrijft maatregelen voor 27 activiteiten, o.a. :

- de verzameling van kwalitatieve en kwantitatieve informatie over de kwaliteit van het mariene milieu;
- de aanvaarding van maatregelen, ontwikkeling van BAT en BEP, de identifikatie van prioriteiten voor puntbronnen en diffuse bronnen van verontreiniging, nutriënten en radioactieve verbindingen;
- de reglementering voor het dumpen van baggermateriaal;

2.2. Noordzeekonferenties (NSC)

2.2.1. Definitie

Tot op heden werden reeds 3 Internationale Konferenties voor de Bescherming van de Noordzee georganiseerd (Bremen, 31 oktober-1 november 1984; Londen, 24-25 november 1987 en Den Haag, 7-8 maart 1990). Elk van deze Konferenties is met een belangrijke Ministeriële Slotverklaring besloten. De vierde Noordzeekonferentie is voorlopig gepland voor 8-9 juni 1995.

Tussen de derde en de vierde Noordzeekonferentie was er te Kopenhagen op 7-8 december 1993 een Ministersvergadering voor Leefmilieu en Landbouw (Intermediate Meeting of IMM) (zie verder, hoofdstuk VI).

De behandelde onderwerpen en de doelstellingen van het Verdrag van Parijs en de Noordzeekonferenties benaderen elkaar maar de beslissingen genomen in de eerste hebben een **wettelijk bindend** karakter terwijl de engagementen aangegaan in de tweede een **politiek bindend** karakter hebben.

2.2.2. Belangrijkste beslissingen uit de Slotverklaring van Den Haag

De belangrijkste maatregelen die werden afgesproken, worden hieronder kort aangehaald. **Over de uitvoering van deze afgesproken maatregelen moet gerapporteerd worden op de vierde Noordzeekonferentie in 1995. Deze rapportageprocedure begint in de loop van het jaar 1994.**

♦ *Toevoer van gevaarlijke stoffen*

- Voor een lijst van 36 prioritair gevaarlijke stoffen² (zie tabel 2 op pag. 20) dient een significante reductie (van 50 % of meer) bereikt te worden tussen 1985 en 1995 van de inbreng in de Noordzee via alle routes;
- Voor de hoeveelheden pesticiden die de Noordzee bereiken, moet gestreeft worden naar een substantiële vermindering door het gebruik en de toepassing tegen eind '92 strikt te controleren en de emissies te verminderen. Voor 18 pesticiden moet het gebruik strikt beperkt of verboden worden;
- Voor een aantal industriële sectoren werden een aantal specifieke maatregelen afgesproken, namelijk :
 - * *chlooralkali-industrie* : zo snel mogelijke uitbanning van de kwikceltechnologie en ten laatste tegen 2010 en verplichting om tegen 1996 een grenswaarde van 2 g Hg/ton Cl₂ te bereiken.
 - * *kwik in batterijen* : beperking van het kwikgehalte in alkaline-mangaanbatterijen tot 0,025 %.
 - * *aluminiumschrootsmelterijen* : beperking van het gebruik van hexachloorethaan met het oog op uitbanning ervan tegen eind 1992.
 - * *pulpindustrie* : de lozing van gechloreerde stoffen mag vanaf 1995 niet meer bedragen dan 1 kg AOX/tADP (AOX = absorbeerbare organische halogenen; ADP = luchtdroge pulp) voor gebleekte hardhout Kraftpulp.
 - * *raffinaderijen* : de lozing van olie mag vanaf begin 1994 op jaarbasis niet meer bedragen dan 5 mg/l en 3 g/ton verwerkte ruwe olie.
- Er dienen initiatieven genomen te worden om de emissies van de genoemde activiteiten te verminderen door middel van het vaststellen van BAT voor de puntbronnen en van BEP voor de diffuse bronnen;

♦ *PCB's*

Alle identificeerbare PCB's en schadelijke PCB-substituten dienen tegen 1995 en ten laatste tegen eind 1999 worden uitgebannen en vernietigd.

♦ *Toevoer van nutriënten (stikstof en fosfor)*

Voor nutriënten dient een reductie van 50 % van de toevoer tussen 1985 en 1995 bereikt te worden door :

- als minimaal niveau van zuivering, stedelijke gebieden (bv. 5000 i.e. of meer) aan te sluiten op afvalwaterzuiveringsinstallaties met sekundaire (biologische) zuivering;
- het nemen van volgende maatregelen of een combinatie ervan :
 - * toepassen van tertiaire zuivering in huishoudelijke afvalwaterzuiveringsinstallaties;
 - * beperken van het nutriëntengehalte door toepassing van BAT voor in aanmerking komende industriële lozingen;

² Onder schadelijke stoffen wordt verstaan "(groepen van) stoffen die moeilijk afbreekbaar, toxisch en bioakkumuleerbaar zijn".

- * streven in de landbouw naar een voor het milieu aanvaardbare verhouding tussen de opname van nutriënten door het gewas en de toegevoegde hoeveelheid via mest en kunstmest.

♦ *Storting en verbranding op zee*

- toepassen van de herziene richtlijnen voor baggerspecie van het Verdrag van Oslo op estuariene en zoute wateren die uitmonden in de Noordzee;
- stopzetten van het verbranden van afval op zee tegen 31.12.91.

♦ *Verontreiniging door schepen*

- verbeteren van het toezicht en de handhaving op de naleving van het MARPOL 73/78 Verdrag;
- verbeteren van de reglementering om de lozingen van afvalstoffen en residuen tot een minimum te beperken;
- beperken van de verontreiniging ten gevolge van ongevallen;
- bevorderen van het gebruik van havenontvangstinstallaties en controle terzake.

♦ *Lozing en opslag van radioactief afval*

- toepassing van BAT om radioactieve lozingen te verminderen;
- uitsluiten van de Noordzee als geschikt gebied voor het dumpen van radioactief afval (voorbehoud van Groot-Brittannië).

♦ *Andere aktiepunten*

Voor een aantal andere activiteiten werden maatregelen opgenomen die echter enerzijds niet van onmiddellijk belang zijn voor ons land of die zeer algemeen zijn, namelijk :

- verontreiniging door offshore-installaties;
- verkenning vanuit de lucht;
- de Waddenzee;
- vergroting van wetenschappelijke kennis;
- rechtsmacht van kuststaten;
- berging van gezonken schepen en/of hun gevaarlijke lading;
- bescherming van leefomgeving en soorten;
- visserij;
- informatie en overleg.

3. ALGEMENE WERKING EN AKTIVITEITEN VAN MNZ

MNZ heeft zich in 1993, net zoals in voorgaande jaren, toegelegd op de standpuntsbepaling enerzijds en de uitvoering anderzijds inzake de verplichtingen die voortvloeien uit het Verdrag van Parijs en de Noordzeekonferenties.

De tweede helft van 1993 werd in belangrijke mate gewijd aan de voorbereiding van de IMM.

Deze werkzaamheden resulteerden in achttien nota's die werden voorgelegd op vier ICL's.

Het merendeel van de technische besprekingen werden uitgevoerd binnen de diverse Task Teams (TT's), opgericht in de schoot van MNZ, die hierover regelmatig rapporteerden aan MNZ.

In 1993 werden de TT's geherstructureerd om een, in internationaal opzicht, meer efficiënte werking van MNZ te kunnen verzekeren. Meer bepaald werd gepoogd binnen België de structuur van MNZ nog beter te laten korresponderen met de werkorganisatie binnen het Verdrag van Parijs en de Noordzeekonferenties.

De koördinatie van MNZ en haar diverse TT's is als volgt verdeeld : Federaal Leefmilieu (BMM) neemt het voorzitterschap en het sekretariaat waar van MNZ, het TT Pesticiden en het TT Nutriënten voor de aspecten inzake de NSC en PARCOM; Federaal Landbouw koördineert het TT Nutriënten voor het aspect EEG-Nitratenrichtlijn. Het Vlaamse en het Waalse Gewest zijn respectievelijk voorzitter van het TT Atmos en het TT Indsec. Bijlage 2 geeft het organigram van MNZ en haar TT's. In Bijlage 3 zijn voor MNZ en haar TT's de koördinaten van de respectievelijke voorzitters opgenomen.

In Tabel 1 wordt een voorstelling gegeven van deze respectievelijke federale en internationale structuren.

NIVEAU	INTERNATIONAAL		BELGIE
	VERDRAG VAN PARIJS	NOORDZEE- KONFERENTIES	
niveau 1	Parijse Kommissie (PARCOM)	4 ^{de} Internationale Konferentie ter bescherming van de Noordzee (NSC4, 1995), Tussentijdse Ministeriële Vergadering (IMM, 1993) en volgende Noordzeekonferenties	Interministeriële Konferentie Leefmilieu (ICL)
niveau 2	Programmes and Measures Committee (PRAM)	Programmes and Measures Group (PMG)	ad hoc Technische Commissie Noordzee (MNZ)
niveau 3	Permanente Werkgroepen inzake : - industriële sectoren (INDSEC, GOP) - diffuse bronnen (DIFFCHEM) - nutriënten (NUT, NUTAG) - atmosferische verontreiniging (ATMOS)	werkgroepen die opgericht kunnen worden bij de voorbereidingen in het Noordzeekonferentie- kader	Task Teams (TTs) of MNZ bij afwezigheid van een TT TT Indsec TT Diffchem TT Pesticiden TT Nutriënten TT Atmos TT PCB's

Tabel 1

SCHEMATISCH OVERZICHT VAN DE WERKORGANISATIE BINNEN HET VERDRAG VAN PARIJS EN DE NOORDZEEKONFERENTIES EN DE KORRESPONDERENDE STRUKTUUR BINNEN BELGIE

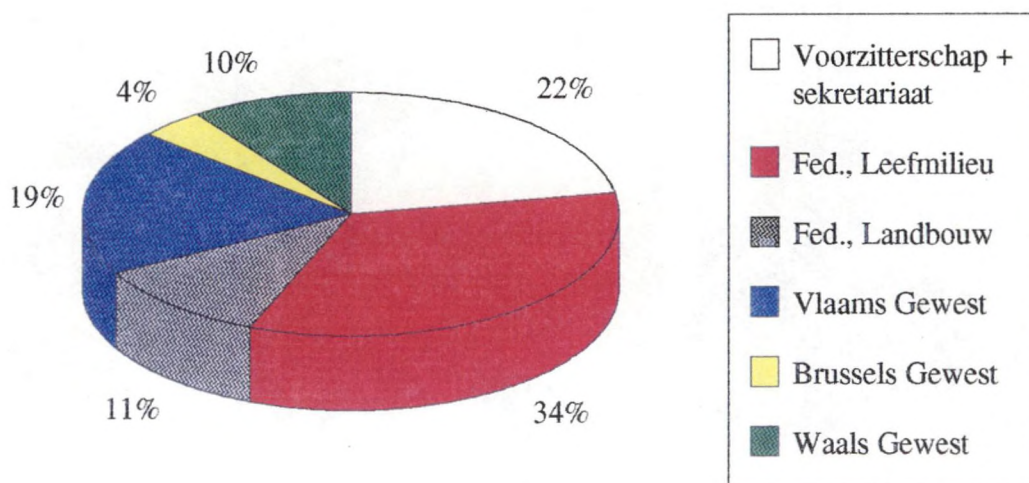
Er is overeengekomen dat de voorzitter van een TT binnen België het hoofd van de Belgische delegatie voor de korresponderende Werkgroep binnen PARCOM is. Dat was reeds het geval voor de vergadering van PARCOM-ATMOS in 1993 waar België was vertegenwoordigd door het Vlaamse Gewest (VMM).

De ICL van 26.01.93 heeft richtlijnen uitgevaardigd voor de houding die de Belgische delegatie dient in te nemen op deze internationale vergaderingen.

In Bijlage 4 is de lijst opgenomen van de ruim 140 dokumenten die werden verspreid op de tien vergaderingen van MNZ in de loop van 1993.

MNZ houdt fiches bij van de openstaande aktiepunten (cfr. dokument MNZ/93/12/12).

Figuur 1 geeft een beeld van de deelname van de Federale en de Gewestelijke overheden aan de vergaderingen van MNZ tijdens het werkjaar 1993.

Figuur 1

Deelname van de Federale en de Gewestelijke overheden aan de vergaderingen van MNZ
tijdens het werkjaar 1993
(uitgedrukt in procent van het aantal experten dat aanwezig was op de vergaderingen)

4. VERDRAG VAN PARIJS

4.1. PARCOM Beslissingen en Aanbevelingen 1993

De Belgische positie op de ontwerpen van de PARCOM Beslissing en Aanbevelingen 1993 werd door de ICL van 26.05.93 gedefinieerd.

Hieronder worden de PARCOM Beslissing en Aanbevelingen opgesomd die in 1993 door de Kommissie van Parijs werden aanvaard zonder Belgische reserve en die tot de taken van MNZ behoren.

- PARCOM-Beslissing 93/1 over de uitbanning van het gebruik van HCE in de overige non-ferronijverheid;
- PARCOM-Aanbeveling 93/2 inzake verdere reducties van de lozingen van kwik in de sektor van de tandheelkunde;
- PARCOM-Aanbeveling 93/3 inzake Beste Milieuveilige Handelswijze en Nationale Actieplannen voor pesticiden in de landbouw;
- PARCOM-Aanbeveling 93/4 inzake de uitbanning van kationische detergents DTDMAC, DSDMAC en DHTDMAC in wasverzachters.

De PARCOM-Aanbeveling 93/1 inzake de beperking van de verontreiniging door de bestaande primaire ijzer- en staalindustrie werd aanvaard met een reserve van België. De ICL heeft beslist om de Aanbeveling niet te aanvaarden maar om in de plaats daarvan een eigen Belgisch reductieprogramma voor de primaire ijzer- en staalindustrie voor te leggen op PARCOM 1994.

De volgende voorgelegde voorstellen van PARCOM Aanbeveling en Beslissing werden niet aanvaard door PARCOM 1993 :

- Ontwerp van PARCOM-Beslissing inzake de uitbanning van korte keten gechloreerde paraffinen;
- Ontwerp van PARCOM-Aanbeveling betreffende de beperking van de zeevervuiling afkomstig van de fosfaatmeststoffenindustrie.

Bovendien heeft België in 1993 de reserve op PARCOM-Aanbeveling 92/7 inzake de reductie van de toevoer van nutriënten uit de landbouw ingetrokken.

4.2. Belgische bijdrage aan PARCOM 1993

Hieronder wordt een opsomming gegeven van de meest representatieve informatie die MNZ via de Belgische delegatie heeft overgemaakt aan PARCOM.

4.2.1. Voor wat betreft de nutriënten :

België heeft een verslag "Informatie over de kwantitatieve bijdragen van landbouw, industrie en huishoudens in de totale vracht aan nutriënten en de maatregelen om deze vracht te verminderen" en een implementatierapport van PARCOM Aanbeveling 92/7 inzake de reductie van de toevoer van nutriënten uit de landbouw en geschatte reductie van elke maatregel overgemaakt.

4.2.2. Voor wat betreft de pesticiden :

België heeft informatie overgemaakt inzake het gebruik van pesticiden in landbouw, bosbouw en tuinbouw en andere niet-landbouwkundige toepassingen en inzake actieprogramma's en Beste Milieuveilige Handelswijze.

De Belgische informatie voor pesticiden en voor nutriënten werd gedeeltelijk geïntegreerd in internationale rapporten die door PARCOM en/of door het Noordzeesekretariaat werden gepubliceerd en voorgelegd op de IMM (zie verder).

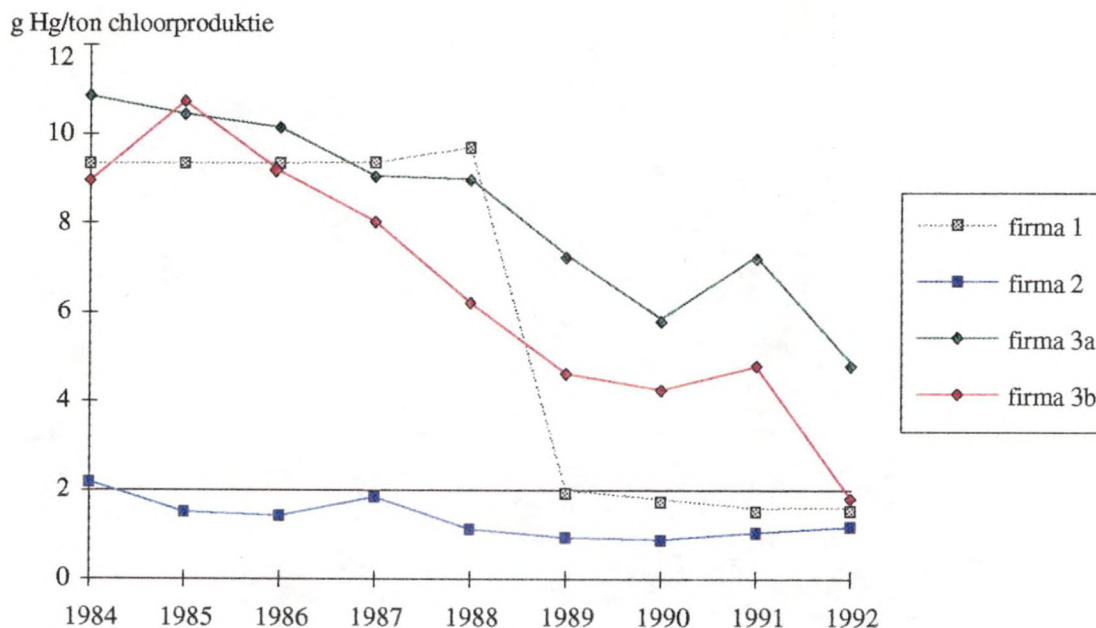
- *Pesticides and the marine environment : progress on reduction measures, 1993*
 - Part A : Pesticides in agriculture : action programmes and BEP of contracting parties to the Paris Convention*
 - Part B : The use of pesticides in agriculture, horticulture and forestry by contracting parties to the Paris Convention*
- *Progress report : implementation in North Sea States of the Hague Declaration requirements on pesticides, 1993*
- *Nutrients in the Convention Area, 1993*
 - Part A : National action plans*
 - Part B : Nutrients from agriculture*

4.2.3. Voor wat betreft de industriële sectoren :

België heeft zijn taak van pilootland verdergezet voor de textielindustrie. Dit resulteerde in een kwalitatief overzicht van het gebruik van chemicaliën in de textielindustrie en in een Belgisch ontwerp van Voorstel van PARCOM Aanbeveling inzake de Best Beschikbare Technieken en de Beste Milieuveilige Handelswijze voor natte processen in de textielindustrie.

4.2.4. Er zijn ook een reeks rapportages gebeurd inzake verschillende aspecten van het mariene milieu, namelijk de input in de Noordzee van gevaarlijke stoffen via de Schelde, door de chlooralkali-industrie, de titaandioxyde-industrie, de

raffinaderijen, de radio-actieve lozingen ... Als voorbeeld wordt hier de rapportage voor de chlooralkali-industrie weergegeven (zie figuur 2). Deze figuur laat zien dat drie van de vier betrokken firma's reeds de norm van 2 g Hg/ton Cl_2 van de PARCOM Beslissing 90/3 bereiken.

Figuur 2
Kwikemissies van de chlooralkali-industrie in g Hg/ton Cl_2 (1984-1992)

5. NOORDZEEKONFERENTIES

Tijdens de derde Noordzeekonferentie werden een aantal gemeenschappelijke maatregelen afgesproken.

5.1. Stofdossiers

Voor de 36 prioritair gevaarlijke stoffen (Bijlage 1A van de Noordzeeverklaring) werd een reductie van de input in de Noordzee (via alle routes) afgesproken van ten minste 50 % (70 % voor Hg, Cd, Pb en dioxines).

In België worden door MNZ in dit kader zogenaamde "stofdossiers" of "fiches" opgesteld om de stand van zaken te kunnen evalueren en aanbevelingen inzake het te voeren beleid te kunnen doen.

De stand van zaken op het einde van 1993 inzake de stofdossiers is opgesomd in tabel 2.

	Stof	Redactie stofdossier	Stand van zaken, eind 1993	geplande afwerkingsdatum	schatting van de bereikbaarheid van de doelstelling
1.	<u>Kwik</u>	BMM	finale versie, mei 1993	afgewerkt	B
2.	<u>Cadmium</u>	BMM	draft versie, april 1992	maart 1994	A
3.	Koper	Vlaams Gewest	1ste versie, december 1993	eerste helft 1994	D
4.	Zink	Vlaams Gewest	1ste versie, december 1993	eerste helft 1994	D
5.	<u>Lood</u>	Vlaams Gewest	1ste versie, december 1993	eerste helft 1994	D
6.	Arseen	Brussels Gewest	-	eerste helft 1994	D
7.	Chroom	Waals Gewest	-	eerste helft 1994	D
8.	Nikkel	Waals Gewest	-	eerste helft 1994	D
9.	Drins	-	geen gebruik of produktie in België ²	geen stofdossier	NR
10.	HCH	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
11.	DDT	-	geen gebruik of produktie in België ²	geen stofdossier	NR
12.	Pentachloorfenol	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
13.	Hexachloorbenzeen	IHE - Afdeling Water ¹	-	onbepaald	X
14.	Hexachloorbutadieen	IHE - Afdeling Water ¹	-	onbepaald	X
15.	CCl ₄	IHE - Afdeling Water ¹	-	onbepaald	X
16.	Chloroform	IHE - Afdeling Water ¹	-	onbepaald	X
17.	Trifluralin	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
18.	Endosulfan	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
19.	Simazine	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
20.	Atrazine	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
21.	Tributyltinverb.	BMM	finale versie, augustus 1990	afgewerkt	B
22.	Trifenylinverb.	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	C
23.	Azinfos-ethyl	-	geen gebruik of produktie in België	geen stofdossier	NR
24.	Azinfos-methyl	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
25.	Fenitrothion	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	C
26.	Fenthion	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
27.	Malathion	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
28.	Parathion	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	A
29.	Parathion-methyl	-	geen gebruik of produktie in België	geen stofdossier	NR
30.	Dichloorvos	BMM/TT Pesticiden	finale fiche, november 1993	afgewerkt	C
31.	Trichloorethyleen	BMM	finale versie, maart 1993	afgewerkt	C
32.	Tetrachloorethyleen	BMM	finale versie, maart 1993	afgewerkt	A
33.	Trichloorbenzeen	BMM	finale versie, maart 1993	afgewerkt	A
34.	1,2-dichloorethaan	BMM	finale versie, maart 1993	afgewerkt	A
35.	Trichloorethaan	BMM	finale versie, maart 1993	afgewerkt	A
36.	<u>Dioxines</u>	BMM/TT Atmos	eerste draft, onvolledige versie, december 1991	eind 1994	D

¹ nu geregionaliseerd

² Mogelijke lozingen worden bestudeerd in het kader van de industriële sektor "textiel"

A. doelstelling (virtueel) bereikt of bereikt mits implementatie van geplande maatregelen

B. doelstelling niet bereikt, doch substantiële reductie

C. doelstelling niet bereikbaar, weinig of geen reductie

Voor de onderlijnde stoffen moeten een reductie bereikt worden van 70 % (in plaats van 50 % voor de andere stoffen)

D. on-going, nog geen resultaten beschikbaar

X. geen informatie beschikbaar, opstellen stofdossier nog niet begonnen

NR. geen relevante emissies in België (geen stofdossier)

In 1993 werd de volgende vooruitgang geboekt bij het opstellen van de stofdossiers :

5.1.1. Kwik

Een finale versie (mei 1993) is beschikbaar.

5.1.2. Grijze lijst metalen

De stofdossiers voor de grijze lijstmetalen (koper, zink, lood, arseen, chroom en nikkel) worden door de drie Gewesten opgesteld en zullen begin 1994 beschikbaar zijn. De drie Gewesten zullen elk voor de hen toegewezen stoffen een evaluatie maken voor het volledige Belgisch grondgebied.

Het Vlaamse Gewest zal de rapporten voor koper, zink en lood opmaken. Het Waalse Gewest verzorgt de opstelling van de rapporten voor chroom en nikkel en het Brusselse Gewest voor arseen (ICL-beslissing van 26.01.93).

5.1.3. Pesticiden

- In juli 1993 heeft MNZ het "verslag aangaande het opsporen van pesticiden in de Belgische oppervlaktewateren" gepubliceerd. Dit rapport werd opgesteld door het Task Team Pesticiden van de ad hoc Technische Commissie Noordzee.

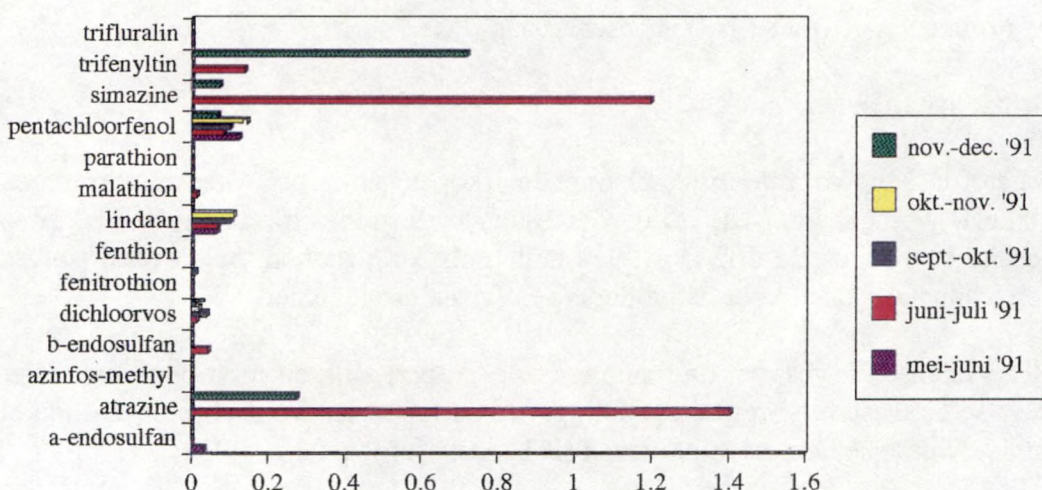
Het verslag geeft een overzicht van de aanwezigheid in de Belgische oppervlaktewateren van de 13 in België erkende (gebruikte) pesticiden van Bijlage 1A van de Slotverklaring van de derde Internationale Konferentie over de Bescherming van de Noordzee (Den Haag, 7-8 maart 1990). In het totaal werden er 107 plaatsen in België vijf maal bemonsterd. De herkomst van de pesticiden is zowel van landbouwkundige als van niet-landbouwkundige toepassingen.

Als voorbeeld wordt figuur 3 met de analyseresultaten (in $\mu\text{g/l}$) van de pesticiden in de Zenne te Machelen opgenomen. Deze figuur is enkel ter illustratie van het rapport gegeven.

Het is geweten dat het buiten zijn context gebruiken van één informatie tot verkeerde interpretaties kan leiden. De konklusie van de studie moet dus niet enkel op deze figuur gebaseerd worden maar op het gehele hierboven vermelde rapport.

Uit de resultaten volgt dat, zoals verwacht door het hoge gebruik, lindaan (97 % van de analyses), atrazine (69 %) en simazine (58 %) veelvuldig werden gedetekteerd. Minder verwacht door hun fysico-chemische karakteristieken of door hun beperkt gebruik, was de frequente aanwezigheid van pentachloorfenol (90 %), trifenylytin (36 %) en dichloorvos (32 %). Na toetsing van de gevonden concentraties van deze pesticiden aan de ecotoxiciteitswaarde voor het gevoeligste aquatische organisme blijkt dat

enkel trifenyltin en dichloorvos in 3 % van de analyses deze ecotoxiciteitswaarde overschrijden.

Figuur 3

Analyseresultaten van pesticiden (µg/l) in de Zenne te Machelen

- Voor deze zelfde pesticiden werden in november 1993 fiches afgewerkt die voor elk pesticide afzonderlijk de massabalans in het leefmilieu geven en een schatting van de vracht naar de Noordzee. Hierbij werden zowel de landbouwkundige als de niet-landbouwkundige toepassingen van de pesticiden in acht genomen. De pesticiden van Bijlage 1A (drins, DDT, azinfos-ethyl en parathion-methyl) die ofwel verboden zijn ofwel nooit zijn erkend zijn buiten beschouwing gelaten.

5.1.4. Gechloreerde solventen

Een eindrapport (maart 1993) is beschikbaar voor trichloorethyleen (TRI), tetrachloorethyleen (PER), trichloorbenzeen (TCB), dichloorethaan 1,2 (EDC) en trichloorethaan (T111).

Het gebruik van T111 zal, konform met de Europese verordening EG/3952/92, volledig uitgebannen zijn tegen 01.01.1996. Dit zal als repercussie hebben dat de emissies van TRI een stijging zullen vertonen in de orde van 20 %.

Voor PER en EDC wordt geschat dat de reductiedoelstellingen zullen bereikt worden hoewel nog meer gegevens moeten verzameld worden over de niet-consommatieve toepassingen van EDC (m.a.w. deze die niet wegreageren tijdens hun toepassing).

Voor TCB is geen enkele tendens waar te nemen. Gezien de geringe hoeveelheden die gebruikt worden wordt echter aangenomen dat deze verbinding weinig invloed heeft op de kwaliteit van de Noordzee.

Deze schattingen van de evolutie van deze verbindingen tussen 1985 en 1995 zijn afhankelijk van een aantal factoren, zoals bijvoorbeeld het feit dat in de sektor ontvetting van metaaloppervlakken en de sektor van de droogkuis, respectievelijk 60 % en 80 % van het park met gesloten systeem zal werken in 1995. Voor deze sectoren is nog meer informatie nodig.

5.1.5. Overige organochloorverbindingen van de Noordzeeverklaring

Het opmaken van een stofdossier voor deze organochloorverbindingen werd toevertrouwd aan het IHE-Afdeling Water. Door de regionalisatie van deze dienst werd nog geen vooruitgang geboekt en wordt gezocht naar een andere oplossing.

5.2. Nutriënten

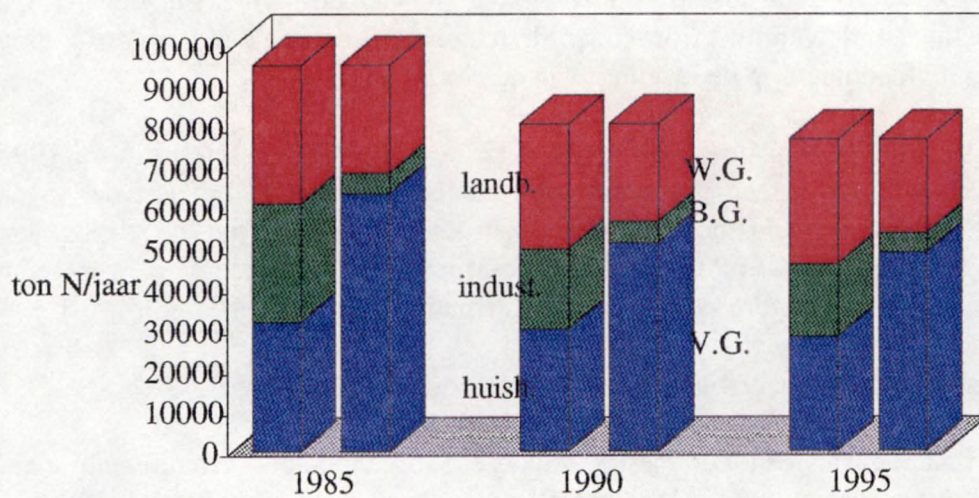
Voor de nutriënten werd op de derde Noordzeekonferentie overeengekomen dat verdergaande maatregelen moeten genomen worden om te komen tot een vermindering van 50 % van de toevoer tussen 1985 en 1995 in de gebieden waarin deze toevoer, direkt of indirekt, vervuiling kan veroorzaken. In dit kader aanvaardden de lidstaten om afgesproken maatregelen of een combinatie van maatregelen te treffen voor de huishoudens, de landbouw en de industrie.

- Het Ministerie van Landbouw (ISO) heeft in oktober 1993 het rapport "Kwantificering per hydrografisch bekken van de nutriëntenverliezen naar het oppervlaktewater door landbouwactiviteit in België" gepubliceerd. In deze studie werd, uitgaande van een deductief berekeningsmodel dat onderscheid maakt tussen een achttal verschillende deelstromen, een kwalificering en een kwantificering gemaakt van de nutriëntenstroom (stikstof en fosfor) vanuit de landbouw naar de rivieren in België.

Uit de berekeningen van het ISO blijkt dat, mede door het gevoerde beleid, de nutriëntenverliezen in de landbouw zijn gedaald tussen 1985 en 1990 (10 % voor N en 32 % voor P).

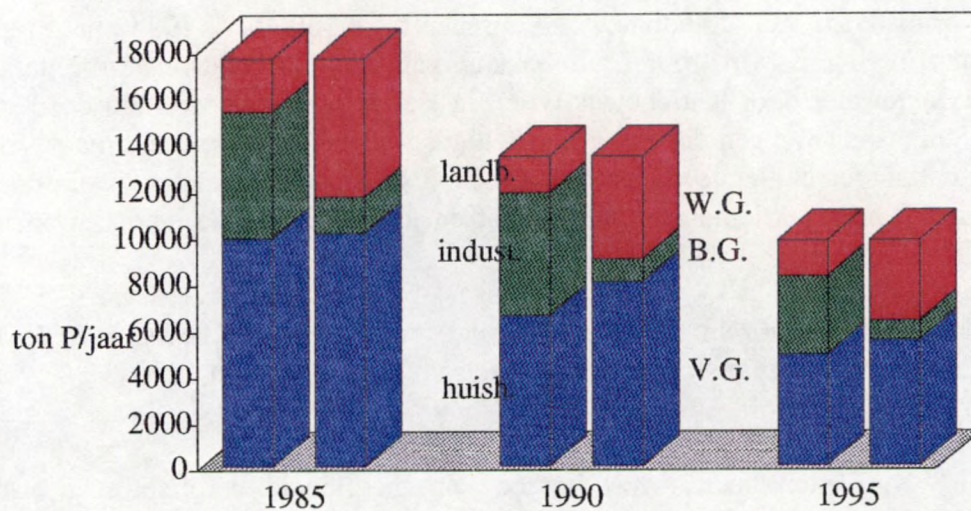
- Het TT Nutriënten heeft - met het oog op de globale verplichtingen van de Noordzeekonferentie, die niet alleen de nutriënten uit de landbouw, maar ook de nutriënten uit de huishoudens en de industrie betreffen - een globale schatting gemaakt van de stikstof- en fosforlozingen in België voor de jaren 1985 en 1990 en een prognose voor het jaar 1995.

Ter illustratie worden in figuur 4 en 5 respectievelijk de totale stikstof- en fosforverliezen per emissiebron enerzijds (landbouw, huishoudens en industrie) en per Gewest anderzijds grafisch weergegeven voor de jaren 1985, 1990 en 1995. De volledige reeks cijfers is opgenomen in de tabellen 3 en 4.

Figuur 4

Stikstofverliezen per emissiebron (landbouw, huishoudens en industrie) en per Gewest voor de jaren 1985, 1990 en 1995

Figuur 5

Fosforverliezen per emissiebron (landbouw, huishoudens en industrie) en per gewest voor de jaren 1985, 1990 en 1995

Tabel 3
STIKSTOFLOZINGEN IN BELGIE

SEKTOR	1985 (ton/jaar)	1990 (ton/jaar)	1995 (ton/jaar)	% Reduktie 1985/1995
Huishoudens				
- Vlaams Gewest	17.200	15.700	14.400	16,3
- Brussels Gewest	3.970	3.970	3.660	7,8
- Waals Gewest	10.785	10.450	10.190	5,5
Totaal	31.955	30.120	28.250	11,5
Industrie				
- Vlaams Gewest	22.763	14.370	13.180	42,1
- Brussels Gewest	1.217	1.217	1.122	7,9
- Waals Gewest	5.300	4.300	3.700	30,2
Totaal	29.280	19.887	18.002	38,6
Landbouw				
- Vlaams Gewest	23.693	21.455	< 21.455	> 9,5
- Brussels Gewest	-	-	-	-
- Waals Gewest	10.616	9.409	< 9.409	> 11,4
Totaal	34.309	30.864	< 30.864	> 10,1
Totaal voor België	95.544	80.871	< 77.116	> 19,7

Tabel 4
FOSFORLOZINGEN IN BELGIE

SEKTOR	1985 (ton/jaar)	1990 (ton/jaar)	1995 (ton/jaar)	% Reduktie 1985/1995
Huishoudens				
- Vlaams Gewest	5.500	3.600	2.300	58,2
- Brussels Gewest	1.190	762	639	46,4
- Waals Gewest	3.175	2.145	1.875	41,0
Totaal	9.865	6.507	4.814	51,2
Industrie				
- Vlaams Gewest	3.095	3.405	2.175	29,8
- Brussels Gewest	363	218	195	46,3
- Waals Gewest	2.000	1.700	1.000	50,0
Totaal	5.458	5.323	3.370	38,3
Landbouw				
- Vlaams Gewest	1.483	954	< 954	> 35,7
- Brussels Gewest	-	-	-	-
- Waals Gewest	808	596	< 596	> 26,3
Totaal	2.291	1.550	< 1.550	> 32,4
Totaal voor België	17.614	13.380	< 9.734	> 44,7

Wat de reductie van de N- en P-lozingen tussen 1985 en 1995 betreft, kan besloten worden dat voor P een reductie zal bereikt worden die de 50 % benadert. Voor N wordt verwacht dat de reductie in het beste geval slechts zo'n 20 % zal bedragen.

- MNZ heeft ook via het TT Nutriënten gewerkt aan de omzetting van de EEG-Richtlijn 91/676/EEG inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen.

Op basis van 2 nota's die door MNZ waren opgesteld heeft de ICL van 26.01.93 en 29.06.93 beslist over de timing en de respectievelijke bevoegdheidsverdeling van de verschillende taken voor de uitvoering van de Richtlijn. Federaal Landbouw is verantwoordelijk voor de coördinatie.

6. INTERMEDIATE MINISTERIAL MEETING (IMM)

De IMM ging door te Kopenhagen op 7 en 8 december 1993 en was een tussentijdse vergadering tussen de derde en de vierde Noordzeekonferentie.

De voorbereiding van de IMM maakte dit jaar een belangrijk deel uit van de taken van MNZ en de TT's Nutriënten en Pesticiden.

De 'Statement of Conclusions' die werd opgesteld tijdens de vier voorbereidende internationale vergaderingen (Preparatory Working Groups - PWG) van de IMM, werd in zijn verschillende fasen opgevolgd door MNZ. MNZ stond meer bepaald in voor de evaluatie, de discussie en het overleg inzake de agendapunten nutriënten en pesticiden in de 'Statement of Conclusions'.

Het uiteindelijke voorstel van Belgisch standpunt voor de IMM was gedefinieerd door de ICL van 30.11.93.

De belangrijkste elementen van de 'Statement of Conclusions', zoals aanvaard door de Ministers te Kopenhagen op 7-8 december 1993, zijn de volgende :

♦ QSR

Het Quality Status Rapport (QSR) geeft de algemene toestand van de Noordzee weer. Voor de aanbevelingen in dit rapport wordt gevraagd de uitvoering door de aangeduide internationale organisaties te verzekeren. Daarnaast wordt prioriteit gegeven aan een aantal specifieke punten, waarvan de belangrijkste zijn : het nader bestuderen van de impact van de visserij op het ecosysteem met het oog op een verbetering van het visserijbeheer, het beschermen van gevoelige habitats, het bestuderen van een mogelijk verbod op het gebruik van tributyltin (TBT) in aangroeiwerende verven en het reduceren van de emissies van de polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's). Voor dit laatste punt moet er in 1994 een inventarisatie van de emissies worden opgesteld, die dan als basis zal dienen voor een reductieprogramma.

♦ MARPOL

Er is vooruitgang geboekt inzake ontvangstinstallaties in de havens en een nieuwe reglementering voor olielozingen werd recent van kracht. Tegen de vierde

Noordzeekonferentie in 1995 wordt voorgesteld om binnen de IMO een gezamenlijk initiatief te nemen inzake het aanduiden van de Noordzee als "Speciale Zone" voor de MARPOL Annexen I en II. Dit zou dan neerkomen op een totaal lozingsverbod voor koolwaterstoffen en chemische producten. De mogelijkheid om de atmosferische uitstoot van zwaveloxyden hierbij op te nemen, zal bestudeerd worden in het kader van de nieuwe MARPOL Annex over luchtvervuiling veroorzaakt door schepen. Daarnaast dient het systeem voor de ontvangstinstallaties beter en verder uitgebouwd te worden, zoals bijvoorbeeld het "Promotion Ports in MARPOL" controlesysteem.

♦ *Nutriënten*

Het realiseren van de 50 % reductiedoelstelling voor fosfor stelt geen probleem. Voor stikstof is dit wel het geval, hoofdzakelijk te wijten aan de te laag gerealiseerde reductie in de landbouwsector en het tijdsverschil tussen de toepassing van een maatregel en het effect. Om dit bij te sturen wordt voorgesteld, om in het bijzonder in de landbouwsector, de bestaande maatregelen te verbeteren en nieuwe passende maatregelen uit te voeren. In deze laatste groep werd als belangrijkste nieuwe element, het concept "evenwichtsbemesting" geïntroduceerd. Hierbij is als einddatum 2002 voorzien, konform het Mest Actieplan (MAP).

♦ *Pesticiden*

Er is vooruitgang geboekt in het realiseren van de afgesproken reductiedoelstellingen voor pesticiden, alsook in het definiëren en het toepassen van de Beste Milieuveilige Handelswijze. Bijkomende inspanningen dienen nog gedaan te worden voor atrazine, azinfos-methyl, koperverbindingen, dichloorvos, endosulfan, simazine, trifluralin en lindaan om de 50 % reductiedoelstelling in 1995 te bereiken.

7. **BESLUIT**

- A. MNZ heeft tijdens het werkjaar 1993 enkele belangrijke praktische doelstellingen bereikt.

De internationale verplichtingen kunnen efficiënter worden opgevolgd door de herstructurering die MNZ doorvoerde in de TT's en door de richtlijnen die MNZ opstelde inzake het bepalen van de houding die de Belgische delegatie moet innemen op de vergaderingen van PARCOM en de Noordzeekonferenties.

Van de stofdossiers die moeten opgesteld worden voor de 36 stoffen van Bijlage 1A van de Noordzeeverklaring, werden er in 1993 19 gefinaliseerd. Voor de 6 grijze lijst metalen ligt de afwerking in het nabije verschiet.

België heeft, met uitzondering van één, alle voorstellen van PARCOM Beslissing en Aanbevelingen 1993 kunnen aanvaarden. Tevens heeft België zijn reserve kunnen opheffen op een PARCOM Aanbeveling van 1992 inzake nutriënten uit de landbouw.

- B. Zowel in het kader van het Verdrag van Parijs als van de Noordzeekonferenties is de vooruitgang in de uitvoerende taken onvoldoende. Meer specifiek betekent dit de implementatie van de in 1993 en voorgaande jaren aanvaarde Beslissingen en Aanbevelingen van PARCOM en van de Noordzeekonferenties.

Hoewel MNZ reeds in 1993 initiatieven hiervoor ontwikkeld heeft en heeft voorgelegd op de ICL, blijkt dat tot nu toe sommige beslissingen van de ICL niet, onvolledig of met een grote vertraging werden uitgevoerd, zowel door de Federale als door de Gewestelijke overheden.

In het perspectief van de vierde Noordzeekonferentie is het aangewezen dat de samenwerkingsverbanden tussen de federale en de gewestelijke diensten zowel formeel (grondslag) als logistiek (middelen) verder versterkt worden.

Lijst van tussen 1989 en 1993
aanvaarde PARCOM-Aanbevelingen en Beslissingen
(in de oorspronkelijke taal)

Beslissingen

- PARCOM Decision 90/1 of 14 June 1990 on the reduction of discharges of chlorinated organic substances from the production of bleached kraft pulp and sulphite pulp (reservations from France, Norway and Portugal).
- PARCOM Decision 90/2 of 14 June 1990 on programmes and measures for mercury and cadmium containing batteries (reservation from the EEC).
- PARCOM Decision 90/3 of 14 June 1990 on reducing atmospheric emissions from existing chlor-alkali plants.
- PARCOM Decision 90/4 of 14 June 1990 on the phasing out of PCBs.

- PARCOM Decision 92/1 of 22 September 1992 on the reduction of discharges of chlorinated organic substances from the production of bleached kraft and sulphite pulp (reservations from France, Portugal and the EEC).
- PARCOM Decision 92/2 of 22 September 1992 on the use of oil-based muds (reservation from Denmark).
- PARCOM Decision 92/3 of 22 September 1992 on the phasing out of PCBs and hazardous PCB substitutes (reservations from Portugal and the EEC).
- PARCOM Decision 92/4 of 22 September 1992 on the phasing out of the use of hexachloroethane (HCE) in the secondary aluminium industry and in the primary aluminium industry with integrated foundries.

- PARCOM Decision 93/1 of 19 June 1993 on the phasing out of the use of hexachloroethane (HCE) in the non-ferrous metal industry (reservation from the EEC, Germany and UK).

Aanbevelingen

- PARCOM Recommendation 89/1 of 22 June 1989 on the principle of precautionary action.
- PARCOM Recommendation 89/2 of 22 June 1989 on the use of best available technology.
- PARCOM Recommendation 89/3 of 22 June 1989 on programmes and measures for reducing mercury discharges from various sources.

- PARCOM Recommendation 89/4 of 22 June 1989 on a coordinated programme for the reduction of nutrients.
- PARCOM Recommendation 89/5 of 22 June 1989 concerning refineries (French and UK reservations).

- PARCOM Recommendation 90/1 of 14 June 1990 on the definition of the best available technology for secondary iron and steel plants.
- PARCOM Recommendation 90/2 of 14 June 1990 on information and consultation.
- PARCOM Recommendation 90/3 of 14 June 1990 on reporting on progress in applying the best available technology on radioactive discharges from all nuclear industries.

- PARCOM Recommendation 91/1 of 20 June 1991 on the definition of best environmental practice.
- PARCOM Recommendation 91/2 of 20 June 1991 on the definition of best available technology in the primary iron and steel industry.
- PARCOM Recommendation 91/3 of 20 June 1991 on measures to be carried out in order to reduce pollution from secondary iron and steel production.
- PARCOM Recommendation 91/4 of 20 June 1991 on radioactive discharges.
- PARCOM Recommendation 91/5 of 20 June 1991 on the disposal of radioactive wastes into sub-seabed repositories accessed from land (UK reservation, subsequently withdrawn).

- PARCOM Recommendation 92/1 of 22 September 1992 on best available technology for plants producing anodes and for new electrolysis installations in the primary aluminium industry.
- PARCOM Recommendation 92/2 of 22 September 1992 concerning limitation of pollution from new primary iron and steel production installations (reservation from Spain).
- PARCOM Recommendation 92/3 of 22 September 1992 concerning limitation of pollution from new secondary steel production and rolling mills.
- PARCOM Recommendation 92/4 of 22 September 1992 on the reduction of emissions from the electroplating industry (reservation from Spain).
- PARCOM Recommendation 92/5 of 22 September 1992 concerning best available technology in the pharmaceutical industry.
- PARCOM Recommendation 92/6 of 22 September 1992 on best available technology for produced water management on offshore gas and oil installations.
- PARCOM Recommendation 92/7 of 22 September 1992 on the reduction of nutrient inputs into areas where these inputs are likely, directly or indirectly to cause pollution.
- PARCOM Recommendation 92/8 of 22 September 1992 on nonylphenol-ethoxylates.

- PARCOM Recommendation 93/1 of 19 June 1993 concerning limitation of pollution from existing primary iron and steel producing installations (reservation from Belgium, Portugal and Spain).
- PARCOM Recommendation 93/2 of 19 June 1993 on further restrictions on the discharge of mercury from dentistry (reservation from France, Portugal and Spain).
- PARCOM Recommendation 93/3 of 19 June 1993 on the elaboration of national action plans and best environmental practice for the reduction of inputs to the environment of pesticides from agricultural use (reservation from France and Portugal).
- PARCOM Recommendation 93/4 of 19 June 1993 on the phasing out of cationic detergents DTDMAC, DSDMAC and DHTDMAC in fabric softeners (reservation from UK).
- PARCOM Recommendation 93/5 of 19 June 1993 concerning increases in radioactive discharges from nuclear reprocessing plants (reservations from France and UK).

<p>TT</p> <p>Atmosferische emissies*</p> <p>B : BIM V : VMM W : DGRNE FL : BMM</p> <p>* het TT heeft in 1993 een deel van de taken van het TT Afvalverbrandingsinstallaties overgenomen</p>	<p>TT</p> <p>Industriële sectoren*</p> <p>B : ANRE V : AMINAL-BAM VMM W : DGRNE FL : GSB BMM</p> <p>* het TT heeft in 1993 een deel van de taken van het TT Afvalverbrandingsinstallaties overgenomen</p>	<p>TT</p> <p>Nutriënten (NSC, PARCOM)</p> <p>B : ANRE V : AMINAL VMM VLM W : DGRNE Kabinet Lutgen FA : DIG DIP DLT ISO RLG FL : BMM</p>	<p>TT</p> <p>Nutriënten (Nitratenrichtlijn)</p> <p>B : ANRE V : AMINAL VMM VLM W : DGRNE Kabinet Lutgen FA : DIP DLT ISO RLG FL : BMM</p>	<p>TT</p> <p>Pesticiden</p> <p>B : ANRE V : VMM W : Comité Phyto DGRNE FA : DIG FL : BMM FI</p>
---	---	---	---	---

AFKORTINGEN

Vlaams Gewest (V)

AMINAL-BAM : Administratie voor Milieu, Natuur en Landinrichting

OVAM : Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest

VLM : Vlaamse Landmaatschappij

VMM : Vlaamse Milieumaatschappij

Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (B)

ANRE : Administratie voor Natuurlijke Rijkdommen en Leefmilieu

BIM : Brussels Instituut voor Milieubeheer

Waals Gewest (W)

DGRNE : Direction Générale des Ressources Naturelles et de l'Environnement

ad hoc Technische Commissie Noordzee

B : ANRE

V : AMINAL-BAM
VMM

W : DGRNE

FA : DIP

FL : BMM
GSB

AFKORTINGEN

Federaal Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu (FL)

BMM : Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee

GSB : Dienst Sanitaire bouwkunde

FI : Farmaceutische Inspectie, Bestrijdingsmiddelen voor niet-landbouwkundig gebruik

Federaal Ministerie van Landbouw (FA)

DIP : Dienst Integratiepolitiek

DIG : Dienst Inspectie der Grondstoffen

DLT : Dienst Landbouwtechniek

ISO : Instituut voor Scheikundig Onderzoek

RLG : Rijksstation Landbouw - Gembloux

Adressenlijst van de voorzitters

ad hoc Technische Kommissie Noordzee

Voorzitter	Georges PICHOT BMM Gulledelle 100 1200 BRUSSEL	tel. 02 773 21 22 fax. 02 770 69 72
Sekretariaat	Mia DEVOLDER BMM Gulledelle 100 1200 BRUSSEL	tel. 02/773 21 37 fax. 02/770 69 72

TT Atmosferische emissies

Marie-Rose VAN DEN HENDE VMM A. Van De Maelestraat 96 9320 EREMBODEGEM	tel. 053 72 66 92 fax. 053 71 10 24
---	--

TT Industriële Sektoren

Bruno DE KERCKHOVE DGRNE avenue Prince de Liège 15 5100 NAMUR (Jambes)	tel. 081 32 12 11 fax. 081 32 59 84
---	--

TT Nutriënten (NSC, PARCOM) en TT Pesticiden

Cathy PLASMAN BMM Gulledelle 100 1200 BRUSSEL	tel. 02 773 21 29 fax. 02 770 69 72
--	--

TT Nutriënten (Nitratenrichtlijn)

Hubert HERNALSTEEN Ministerie van Landbouw Dienst Integratiepolitiek Manhattan Center Bolwerklaan 21 1210 BRUSSEL	tel. 02 211 74 72 fax. 02 211 72 09
--	--

Lijst van in 1993 verspreide dokumenten

Lijst van de dokumenten van de vergadering van januari 1993

MNZ/93/01/01	Ontwerp van agenda
MNZ/93/01/02	Proposed Draft PARCOM Recommendation for limitation of emissions from Pesticides Manufacturing Plants
MNZ/93/01/03	Draft Proposal for a PARCOM Recommendation for the reduction of marine pollution originating from the phosphate fertilizer industry (INDSEC 5/9/2)
MNZ/93/01/04	Draft Proposed PARCOM Decision on the phasing-out of the use of molecular chlorine, Cl ₂ , in the bleaching of kraft and sulphite pulp (INDSEC 5/10/2)
	Draft Proposed PARCOM Recommendation on Best Available Technology for mills producing sulphite pulp (INDSEC 5/10/3)
	Draft PARCOM Recommendation on Best Available Technology for mills producing kraft pulp (INDSEC 5/10/4)
MNZ/93/01/04-Add. 1	Introduction to the proposed PARCOM Recommendations and Decisions contained in documents INDSEC 5/10/2, INDSEC 5/10/3 and INDSEC 5/10/4 regarding the pulp and paper industry (INDSEC 5/10/1)
MNZ/93/01/05	Proposed draft PARCOM Recommendation on limitation of pollution from aluminium electrolysis processes in the primary aluminium industry (behandeld door TT Metaalsektoren)
MNZ/93/01/06	Proposed Draft PARCOM Recommendation concerning incineration of solid municipal waste (INDSEC 5/11/1; behandeld door TT Afvalverbrandingsinstallaties)
MNZ/93/01/07	Proposed Draft PARCOM Recommendation regarding the organic chemical industry (INDSEC 5/13/3)
MNZ/93/01/08	Draft Proposal for a PARCOM Recommendation concerning the Best Available Techniques and Best Environmental Practice for wet processes in the textile processing industry (INDSEC 5/14/1 + INDSEC 5/14/1-Add. 1)
MNZ/93/01/09	Overview document on Best Available Techniques and Best Environmental Practice in the Foundry Industry (INDSEC 5/16/1; behandeld door TT Metaalsektoren)
MNZ/93/01/10	Overzicht sectoren 'Vorbereiding INDSEC 5 situatie op 17.12.92)
MNZ/93/01/11	Ontwerp van nota aan de ICL : 'Organisatie van de betrokkenheid van derden (NGO's en andere) bij de werkzaamheden van de ad hoc Technische Kommissie Noordzee (MNZ)'
MNZ/93/01/12	Brief van BMM aan de Nederlandse PARCOM-delegatie (RIZA, Dhr. Hoornstra) i.v.m. Pesticiden-sektor + brief van Fytofar aan BMM dd. 08.01.93

MNZ/93/01/13	Brief van de FCN/FIC aan de dienst Sanitaire Bouwkunde (ref. DQET/GB0/MB/102201/5412) i.v.m. de sektor Meststoffenproductie
MNZ/93/01/14	Brief van Cobelpa aan BMM i.v.m. Sektor papierpulp- en papierproductie
MNZ/93/01/15	Bemerkingen van het Vlaamse Gewest (VMM) i.v.m. Farmaceutische nijverheid (voorstel in MNZ/92/11/13)
MNZ/93/01/16	Ontwerp van nota aan de ICL : 'stofdossiers kwik, cadmium en grijze lijstmetalen' t.b.v. ICL-vergadering van 26.01.93
MNZ/93/01/17	Bemerkingen van het Vlaamse Gewest (VMM) i.v.m. Productie en formulering van pesticiden/biociden
MNZ/93/01/18 geen ref.	Verslag van de achttiende vergadering ad hoc Technische Kommissie Noordzee - jaarverslag 1992

Lijst van de documenten van de vergadering van februari 1993

MNZ/93/02/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/02/02	PARCOM-DIFFCHEM 3 Summary Record (DIFFCHEM 3/17/1)
MNZ/93/02/03	Compilatie DIFFCHEM 3-dokumenten i.v.m. grijze lijstmetalen
MNZ/93/02/04	Brief van Electrabel inzake de uitstoot van metalen door kolengestookte elektriciteitscentrales
MNZ/93/02/05	Ontwerp van verslag van de Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu (ref. P.V. nr. 1993/2) betreffende de MNZ-punten
MNZ/93/02/06	Verslag van deelname aan INDSEC 5 (G. Verreet)
MNZ/93/02/07	Ontwerpen van brieven (+ briefwisseling) met standpunten over INDSEC-voorstellen
MNZ/93/02/08	PARCOM-DIFFCHEM voorstellen van Aanbevelingen en Beslissingen
MNZ/93/02/08-Add. 1	Bevindingen van het TT Pesticiden in verband met de proposed draft Recommendation (...) BEP (...) pesticides
MNZ/93/02/09	PARCOM-INDSEC 5 Summary Record (INDSEC 5/24/1)
MNZ/93/02/10	PARCOM-TWG 20 Annotated Agenda (TWG 20/1/1)
MNZ/93/02/11	Rapportage i.v.m. implementatie van PARCOM-maatregelen op TWG
MNZ/93/02/12	Brief van UBA (Duitsland) aan BMM met questionnaire over grijze lijstmetalen
MNZ/93/02/13	Uittreksel van de Summary Record van GOP (GOP 17/14/1, para. 6.10 - 6.18) + 2 documenten betreffende raffinaderijen
MNZ/93/02/14	IHE - Afdeling Water- intrekking van de COD-bepalingsnorm NBN-T91-201, ISO 6060 (kwik)
MNZ/93/02/15	Ontwerp van Koninklijk Besluit betreffende het gebruik van PCB/PCT
MNZ/93/02/16	Verslag van de negentiende vergadering

Lijst van documenten van de vergadering van maart 1993

MNZ/93/03/01	Ontwerp van dagorde
--------------	---------------------

MNZ/93/03/02	Compilatie van brieven met Belgische standpunten t.a.v. INDSEC-ontwerpen
MNZ/93/03/03	Verslag van deelname aan PARCOM-NUTAG 2 (C. Plasman)
MNZ/93/03/04	Werkdokument : Recapitulatie van openstaande MNZ-aktiepunten
MNZ/93/03/05	Ontwerp addenda MNZ-jaarverslag 1992
MNZ/93/03/07	PARCOM-DIFFCHEM : gechloreerde paraffinen
MNZ/93/03/08	Verslag van de twintigste vergadering

Lijst van documenten van de vergadering van april 1993

MNZ/93/04/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/04/02	Quantification des émissions de solvants chlorés dans l'environnement en Belgique
MNZ/93/04/03	Verslag aangaande het opsporen van pesticiden in de Belgische oppervlaktewateren
MNZ/93/04/05	Summary Record TWG 20
MNZ/93/04/05bis	Proposed PARCOM Decisions and Recommendations (HOD 6/5/1)
MNZ/93/04/06	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation concerning limitation of pollution from existing primary iron and steel production installations
MNZ/93/04/07	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Decision on the phasing out of the use of hexachloroethane in the non-ferrous metal industry
MNZ/93/04/08	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation for the reduction of marine pollution originating from the phosphate fertiliser industry
MNZ/93/04/09	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation on the reduction of nutrient inputs from agriculture to Convention Waters
MNZ/93/04/10	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation for further restrictions on the use or discharge of mercury
MNZ/93/04/11	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation on the phasing out of cationic detergents DTDMAC, DSDMAC and DHTDMAC in fabric softeners
MNZ/93/04/12	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Decision on the phasing out of short chained chlorinated paraffins
MNZ/93/04/13	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. het voorstel van PARCOM Recommendation on the elaboration of National Action Plans and Best Environmental Practice for the reduction of inputs to the environment of pesticides from agricultural use
MNZ/93/04/14	Stand van zaken TT afvalverbrandingsinstallaties
MNZ/93/04/15	Brief met standpunt van de Algemene Vereniging van de Geneesmiddelenindustrie op het PARCOM-voorstel van Beslissing inzake de farmaceutische industrie
MNZ/93/04/16	Verslag van de eenentwintigste vergadering

Lijst van documenten van de vergadering van mei 1993

MNZ/93/05/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/05/02	'Kwik', samenvatting, herwerkte versie, mei 1993
MNZ/93/05/03	Ontwerp van nota aan de ICL inzake de uitvoering van de nitratenrichtlijn en de bevoegdheidsverdeling terzake tussen Landbouw en de Gewesten
MNZ/93/05/04	Ontwerp van nota aan de ICL met beleidskonklusies bij het rapport aangaande het opsporen van pesticiden in de oppervlaktewateren
MNZ/93/05/05	Emissions factors manual PARCOM-ATMOS (final version, december 1992) (TNO)
MNZ/93/05/06	Proceedings of the Ministerial Meeting of the Oslo and Paris Commissions (Paris, 21-22 september 1992)
MNZ/93/05/07	Finale versie van nota's zoals door MNZ goedgekeurd voor de ICL
MNZ/93/05/08	Ontwerp Belgian point of view on the proposed PARCOM Recommendation for the Reduction of Marine Pollution Originating from the Phosphate Fertilizer Industry
MNZ/93/05/09	Ontwerp van Belgisch standpunt m.b.t. Ontwerp PARCOM Aanbeveling inzake de nutriëntenverliezen uit de landbouw
MNZ/93/05/10	Verslag van de vergadering van TT Nutriënten van 30.04.1993
MNZ/93/05/10-bis	Verslag van de vergadering van TT Nutriënten van 24.03.1993
MNZ/93/05/11	Opmerkingen van BMM bij doc. MNZ/93/04/15 (FCN-kommentaar bij INDSEC-voorstel over farmaceutische nijverheid)
MNZ/93/05/12	Brief van Waals Gewest met opmerking inzake kwikdossier (MNZ/93/05/02) en aanvulling ICL- nota inzake fosfaatmeststoffen (MNZ/93/05/07) met cijfers voor Waalse Gewest
MNZ/93/05/13	Meeting and dates of the Preparatory Working Group (PWG) for the 1993 Intermediate Ministerial Meeting
MNZ/93/05/14	Verslag van de tweeëntwintigste vergadering

Lijst van documenten van de vergadering van juni 1993

MNZ/93/06/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/06/02	Thematisch overzicht van openstaande aktiepunten
MNZ/93/06/02Rev.	Herwerkte versie van MNZ/93/06/02 met aanvullingen op de vergadering van de MNZ-delegaties
MNZ/93/06/03	Ontwerp van nota aan de ICL inzake de uitvoering van de afspraken van de Noordzee Ministerskonferenties m.b.t. de vermindering van de vracht naar zee van gechloreerde solventen
MNZ/93/06/04	Ontwerp van nota (versie 2) aan de ICL inzake de uitvoering van de afspraken van de Noordzee Ministerskonferenties m.b.t. de vermindering van de vracht naar zee van pesticiden
MNZ/93/06/05	Annotations to the proposed draft agenda van de Preparatory Working Group (PWG-1), Kopenhagen, 29-30 June 1993 (doc. PWG-1/1/2)

MNZ/93/06/06	Data voor MNZ-vergaderingen (2de helft 1993)
MNZ/93/06/07	Draft Timetable of Meetings in the Framework of the Oslo and Paris Commissions and the Bonn Agreement (September 1993-June 1994)
MNZ/93/06/08	Draft reports and PARCOM Recommendations for the kraft and sulphite pulp industry (PARCOM-INDSEC) for comments
MNZ/93/06/09	Action Plans of the Working Group on Industrial Sectors (INDSEC) and the Working Group on Diffuse Sources (DIFFCHEM)
MNZ/93/06/10	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. de uitvoering van de afspraken van de Noordzee Ministerskonferenties inzake de reductie van de vracht naar zee van kwik en cadmium
MNZ/93/06/11	Ontwerp van nota aan de ICL m.b.t. Richtlijn (91/676/EEG) van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen
MNZ/93/06/12	Verslag van de drieëntwintigste vergadering

Lijst van documenten van de vergadering van september 1993

MNZ/93/09/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/09/02	Inwendig reglement van de Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu
MNZ/93/09/03	ICL-nota inzake de uitvoering van de afspraken van de Noordzee Ministerskonferenties m.b.t. de vermindering van de vracht naar zee van gechlloreerde solventen
MNZ/93/09/04	ICL-nota inzake de uitvoering van de afspraken van de Noordzee Ministerskonferenties m.b.t. de vermindering van de vracht naar zee van pesticiden + rapport inzake de opsporing van pesticiden in oppervlaktewateren
MNZ/93/09/05	Nota zoals voorgelegd op de ICL van 29.06.93 m.b.t. Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen
MNZ/93/09/07	Verslag PWG-1 (Kopenhagen, 29-30 juni 1993)
MNZ/93/09/09	Annotated agenda of NUT (Gothenburg, 13-17 september 1993)
MNZ/93/09/10	Rapportage nutriëntenlozingen in België
MNZ/93/09/11	Annotated Agenda of DIFFCHEM (Solna, 19-22 oktober 1993)
MNZ/93/09/12	Belgian document with position on the proposal of the Recommendation for paints (cfr. MNZ/93/02/08)
MNZ/93/09/13	Belgian report on the implementation of the PARCOM Recommendation 92/8 on nonylphenol-ethoxylates
MNZ/93/09/15	Questionnaire concerning zinc emission to the environment from sacrificial anodes used offshore and inland
MNZ/93/09/16	Textielindustrie : Belgische ontwerpen van BAT/BEP beschrijving, BAT/BEP Aanbeveling, PARCOM-Beslissing over emissienormen
MNZ/93/09/17	Belgian comments on the draft proposal for a PARCOM Decision for the pharmaceutical industry

MNZ/93/09/18	Verslag van de vergadering van het TT Metaalsektoren van 17 augustus 1993
MNZ/93/09/19	Verslag van de vierentwintigste vergadering

Lijst van dokumenten van de vergadering van oktober 1993

MNZ/93/10/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/10/01Rev.	Ontwerp van dagorde - herwerkte versie
MNZ/93/10/02	Ontwerp van verslag van de Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu (Notulen van de vergadering van 29 juni 1993, P.V. nr. 1993/4)
MNZ/93/10/04+bijl.	Overzicht rapportage-verplichtingen PARCOM en NSC
MNZ/93/10/05	PARCOM-INDSEC, Textile industry <ul style="list-style-type: none"> - [lead-country] report : BAT and BEP for wet processes in the textile processing industry - draft proposed PARCOM Recommendation : BAT and BEP for wet processes in the textile processing industry - draft proposed PARCOM Decision : emission limit values for effluent discharges from textile processing plants
MNZ/93/10/06	Verslag van de achtste vergadering van de nutriëntenwerkgroep in het kader van het Verdrag van Parijs (NUT 8 - PARCOM), Gothenburg, 13-17 september 1993
MNZ/93/10/07	Belgian report on the implementation of PARCOM Recommendation 92/8 on nonylphenol-ethoxylates
MNZ/93/10/08	Small cadmium batteries
MNZ/93/10/09	PARCOM-INDSEC : 'Implementation Reports' voor Beslissingen en Aanbevelingen die van toepassing geworden zijn
MNZ/93/10/10	Proposed draft PARCOM Recommendation on BEP for the Reduction of Potentially Toxic Chemicals from Aquaculture Use
MNZ/93/10/11	Toestand van de rioolwaterzuivering in België in 1985,1990 en 1995
MNZ/93/10/12	Draft Agenda with annotations for PWG-2 (Copenhagen, 11-13 october 1993)
MNZ/93/10/13	Verslag van de vijfentwintigste vergadering

Lijst van de dokumenten van de vergadering van november 1993

MNZ/93/11/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/11/01Rev.	Ontwerp van dagorde - herwerkte versie
MNZ/93/11/02	Stand van zaken Task Teams - begin oktober 1993
MNZ/93/11/03	Verslag van het TT Pesticiden van 6.10.1993
MNZ/93/11/04	Verslag van PWG-2
MNZ/93/11/05	Draft Statement of Conclusions (PWG-3/3/2-Rev. 4)
MNZ/93/11/06	Verslag van Diffchem
MNZ/93/11/07	Mandaat voor het TT Diffchem (akties 1993-1994 in bijlage)
MNZ/93/11/08	Verslag van de vergadering van 12.10 van BMM-VMM inzake emissie-inventarisatie en CAMP
MNZ/93/11/09	Rapport : "Kwantificering per hydrografisch bekken van de nutriëntenverliezen naar het oppervlaktewater door

	landbouwactiviteit in België" door P. De Cooman, P. Scokart, R. De Borger (ISO)
MNZ/93/11/12	Environmentally sensitive areas (ESA) - marine and coastal
MNZ/93/11/13	Verslag van de zesentwintigste vergadering
MNZ/93/10/11-Rev.1	Toestand van de rioolwaterzuivering in België in 1985, 1990 en 1995 (herziening)

Lijst van de documenten van de vergadering van december 1993

MNZ/93/12/01	Ontwerp van dagorde
MNZ/93/12/01Rev.	Ontwerp van dagorde (herwerkte versie)
MNZ/93/12/02	Verslag van het TT Indsec van 7.12.93
MNZ/93/12/03	Pesticiden (fiches) - samenvatting
MNZ/93/12/04	Rekapitulatie van bijkomende aktiepunten (vanaf juni 1993)
MNZ/93/12/05	Uittreksel uit het verslag van de 12de vergadering van de ambtelijke werkgroep van 27.10.93
MNZ/93/12/06	Voorstel van data voor de MNZ-vergaderingen tijdens de eerste helft van 1994
MNZ/93/12/07	Rapport met intenties inzake de akties voor Hg en Cd, zoals afgesproken op de ICL van 29.06.93, van de Federale Overheid voor Leefmilieu
MNZ/93/12/08	Rijn- en Noordzeeaktieplan, industriële lozingen 1991, Ministerie van verkeer en waterstaat, RIZA nota 93.029 (beperkte verspreiding)
MNZ/93/12/09	Finale versie van de "Statement of conclusions from the Intermediate Ministerial Meeting, 7-8 december 1993 in Copenhagen"
MNZ/93/12/10	Brief van AMINAL aan de MNZ-voorzitter + bijlage
MNZ/93/12/11	Verslag van de zevenentwintigste vergadering
MNZ/93/12/12	Fiches met MNZ-aktiepunten (stand van zaken december 1994)

Lijst van figuren en tabellen

- Figuur 1 Deelname van de Federale en de Gewestelijke overheden aan de vergaderingen van MNZ tijdens het werkjaar 1993 (uitgedrukt in procent van het aantal experts dat aanwezig was op de vergaderingen)
- Figuur 2 Kwikemissies van de chlooralkali-industrie in g Hg/ton Cl₂ (1984-1992)
- Figuur 3 Analyseresultaten (µg/l) van pesticiden in de Zenne te Machelen
- Figuur 4 Totale stikstofverliezen per emissiebron (landbouw, huishoudens, industrie) en per Gewest in 1985, 1990 en 1995
- Figuur 5 Totale fosforverliezen per emissiebron (landbouw, huishoudens, industrie) en per Gewest in 1985, 1990 en 1995

-
- Tabel 1 Schematisch overzicht van de werkorganisatie binnen het Verdrag van Parijs en de Noordzeekonferenties en de korresponderende structuur binnen België
- Tabel 2 Stand van zaken inzake de stofdossiers
- Tabel 3 Stikstoflozingen in België (1985-1990-1995)
- Tabel 4 Fosforlozingen in België (1985-1990-1995)

Lijst van afkortingen

ATMOS	Working Group on Atmospheric Input of Pollutants
BAT	Best Available Technics
BEP	Best Environmental Practice
B.G.	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
BMM	Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee
DIFFCHEM	Working Group on Diffuse Sources
DTDMAC	Di(tallow)dimethyl ammonium chloride
DHTDMAC	Di(hardened tallow) ammonium chloride
DSDMAC	Distearyl-dimethylammonium chloride
GOP	Working Group on Oil Pollution
ICL	Interministeriële Konferentie voor Leefmilieu
I.E.	Inwonersequivalenten
IHE	Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie
IMM	Intermediate Ministerial Meeting
IMO	International Maritime Organisation
INDSEC	Working Group on Industrial Sectors
ISO	Instituut voor Scheikundig Onderzoek
MAP	Mest Actieplan
MARPOL	Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging door schepen
MNZ	ad hoc Technische Kommissie Noordzee
NSC	Internationale Konferentie ter bescherming van de Noordzee
NUT	Working Group on Nutrients
NUTAG	Working Group on Nutrients from Agriculture
PAK	Polyaromatische koolwaterstoffen
PARCOM	Verdrag ter voorkoming van de verontreiniging van het zee vanaf het land
PMG	Programmes and Measures Group
PRAM	Programmes and Measures Committee
QSR	Quality Status Report
TBT	Tributyltin
TT	Task Team
V.G.	Vlaams Gewest
VMM	Vlaamse Milieu Maatschappij
W.G.	Waals Gewest

